

WERKEN AAN DE RINGSLANG IN FLEVOLAND

Jeroen Reinhold

Hoe het begon in de Nieuwe Polder

Annie Zuiderwijk en Gerard Smit publiceerden in 1992 in de Levende Natuur een artikel met de titel 'Nieuwland voor de ringslang'. In het artikel werden de kansen voor de ringslang in de provincie Flevoland beschreven. Het duurde tot 1998 voordat Landschapsbeheer Flevoland kans zag om het idee van Annie

Doel van het 4 jarige project was om de ringslang letterlijk en figuurlijk op de kaart te zetten. Het verspreidingsbeeld van de ringslang was beperkt en waarschijnlijk onvolledig. Daarnaast waren de overheden die iets voor de ringslang konden betekenen niet op de hoogte dat de ringslang in Flevoland voorkomt. Maatregelen werden dan ook niet door hen getroffen.

enthousiaste oplage van 9.000 exemplaren werden gedrukt. In 1998 was het aantal RAVON-leden beperkt tot één. Om nu heel Flevoland door ene persoon te laten inventariseren was wat overdreven dus werden nieuwe waarnemers geworven. Artikels in de plaatselijke kranten moesten de mensen op de hoogte brengen dat er ringslangen voorkomen in de

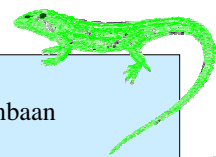
Oktober: veel enthousiastelingen present voor het omzetten van de broeihoop. foto Jeroen Reinhold

en Gerard in de praktijk te brengen. Dankzij financiële steun van de Provincie Flevoland werd zij in staat gesteld om de ringslang onder de aandacht te brengen en om inrichting en beheersmaatregelen voor deze slang te nemen.

Veel enthousiastelingen leggen veel broeihopen aan

Voorlichting speelde binnen het project dan ook een belangrijke rol. Twee weken na de start van dit project rolde dan ook een folder over de ringslang in Flevoland van de pers. Een

provincie, en dat waarnemers en waarnemingen gezocht werden. Daarnaast konden mensen zich opgeven om broeihopen voor de ringslang aan te leggen. Idee erbij was om de (waarschijnlijk) kleine populatie flink te stimuleren zodat het aantal migrerende

dieren zou toenemen en meer plaatsen in Flevoland bevolkt zouden worden met ringslangen. Rond de 35 mensen meldden zich aan. Vele tientallen broeihopen werden aangelegd in gebieden waar ooit eens een ringslang gezien was. Als basismateriaal voor de broeihopen gebruikt Landschapsbeheer Flevoland gemaaid gras. Eind jaren 90 was hiermee betrekkelijk weinig ervaring opgedaan terwijl het materiaal ruim voorhanden was. Het gebruik van gras als basismateriaal werd als een risico voor het project ervaren. Welke conclusie moesten we trekken als er nooit ringslangeieren in de broeihopen gevonden werden? Dat er geen ringslangen zijn, of dat gras als basis voor een broeihoop niet werkt? Onderzoek aan de broeihopen werd daarom noodzakelijk gevonden. Dataloggers die elke 8 uur de temperatuur en de luchtvochtigheid meten werden in de broeihopen geplaatst. De temperatuur in de broeihopen werd als bevredigend beschouwd, de metingen van de luchtvochtigheid waren eigenlijk door de hoge luchtvochtigheid niet mogelijk. Ook de vondst van eieren (tot een maximum van 1125) maakte duidelijk dat broeihopen, bestaande uit voornamelijk gras goed kunnen functioneren.

In 2003 wordt Landschapsbeheer Flevoland gedwongen om het project minder prioriteit te geven. Er is minder geld te vinden voor de coördinatie en begeleiding in het veld. Met de mensen die al jaren meedoen met het project wordt gezocht naar verzelfstandiging van de groep zodat zij toch hun zinvolle werk kunnen doen.

Landschapsbeheer Flevoland zal er in elk geval voor blijven zorgen dat de gegevens verzameld worden en dat de ringslang een issue blijft voor de

naam: Conn Barrett
 traject: Berkheide: Witte Berg en Trambaan
 regio: Duinen Zuid-Holland
 soorten: Zandhagedis
 sinds: 1993

Monitoor je voor je plezier?

Ik doe dat zeker voor mijn plezier. Voor mij is deze bezigheid veel meer actief dan bijvoorbeeld vissen. Ook voel ik me hierbij een met de natuur.

Wat fascineert je aan het traject of de soorten?

Aangezien alle zandhagedissen een duidelijk herkenbaar en verschillend kleurpatroon op de rug hebben, is het mogelijk de zandhagedissen individueel te volgen met behulp van fotografie.

Is er iets veranderd tijdens de periode dat je monitoort betreffende het aantal dieren?

In maart 2003 was er op "Lizard Hill", mijn traject waar ik fotografeer een brand. Tot juni 2003 heb ik daar geen hagedissen meer waargenomen. Daarna zijn er weer hagedissen teruggekeerd, waarvan vijf hun oude stek weer hebben ingenomen. Tot op heden is één kant van deze plek nog niet hersteld (april 2004).

Is er iets veranderd op het traject?

De natuur kan voor verandering zorgen, maar ook de beheerders ervan. Dit kan ten goede of ten slechte zijn.

Hoe zie je de toekomst van jouw traject en je eigen rol daarin?

Ik hoop vooral door te kunnen gaan met het lopen van deze trajecten. Hopende dat deze trajecten en het hagedissen aantal niet achteruit zal gaan.

Heb je nog een tip voor andere monitoorders?

Wees vooral op je hoede voor teken en zonnebrand. Probeer de hagedissen ook te fotograferen op de beste plek van jouw traject, om ze op deze wijze goed te kunnen volgen in hun verdere leven.

Maar... pas op, het kan verslavend zijn!!

overheid. Binnenkort kan hopelijk het bijna traditionele persbericht de deur uit: eerste waarneming van ringslang wint het weer van eerste kievitsei! Daar zal ook weer een oproep in staan om alle waarnemingen te melden.

Na 6 jaar kan gesteld worden dat vele persuitingen de deur zijn uitgegaan en dat de nodige waarnemingen van ringslangen in Flevoland zijn binnengekomen. Bij de verschillende overheden is het duidelijk dat de ringslang in Flevoland voorkomt en dat het dier zich ook goed leent voor publiciteit. De ringslang is letterlijk en figuurlijk op de kaart gezet.

Ringslang vrouwtje op leeftijd, ring is vervaagd.

Foto Jeroen Reinhold

